

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 3 /1983-84
med anledning av ltm Bjarne Björklunds m.fl.
hemställningsmotion till landskapsstyrelsen
om åtgärder för att utöka de studiesociala
förmånerna för elever vid Ålands lyceum.

Landstinget har den 30 november 1983 inbegärt kulturutskottets utlåtande över motionen. Utskottet, som i ärendet hört utbildningschefen Börje Karlsson och rektor vid Ålands lyceum Leif Rosenlöf, får med anledning härav anföra följande.

I motionen efterlyses sådana åtgärder som skulle leda till att de ekonomiska och studiesociala villkoren för eleverna vid Ålands lyceum förbättras jämfört med andra skolor och att villkoren blir lika oavsett elevens hemort. Motionärerna hänvisar också till lagen om studiesociala förmåner för gymnasieelever (FFS 499/83) och anser att en lag med samma materiella innehåll bör stiftas i landskapet. Utskottet har tagit del av lagens bestämmelser och anser att de förmåner som kan ges enligt rikslagen också bör gälla för lycéets elever: fri undervisning, fri inackordering, fria skolresor och en fri skolmåltid per dag. I riket är avsikten att lagen skall träda i kraft senast år 1987, men utskottet anser att landskapsstyrelsen bör undersöka möjligheterna att, med hänvisning till de särförhållanden som råder i landskapet, låta en landskapslag i ämnet träda i kraft tidigare och därmed uppta medel för ändamålet i en tidigare budget. Motivet härför är att olikheterna vad gäller resekostnader och inackorderingskostnader är större här på grund av de långa resorna från skärgården till fasta Åland. Även kostnaderna för mat och därmed betydelsen av fri skolmåltid påverkas härav.

I detta sammanhang bör också nämnas betydelsen av att landskapsstyrelsen grundligt utreder frågan om elevhem för lycéets elever. En sådan utredning är en förutsättning för att man skall få veta hur kravet på fri inackordering lämpligen kan tillgodoses, om det är genom ett erbjuda elevhemsplatser eller om det finns andra, mer ändamålsenliga sätt att lösa denna fråga.

Ekonomiskt betungande för eleverna är inte bara resor, kost och logi utan även utgifterna för läromedel. Enligt den nämnda rikslagen ges ingen ersätt-

ning härför, men utskottet anser det finnas skäl att undersöka möjligheterna att via landskapets ordinarie budget ersätta även denna kostnad med hänvisning till de bestämmelser som finns i Självstyrelselagen och som innebär att landskapets särförhållanden skall beaktas. Det är nämligen helt klart att det blir betydligt dyrare för eleverna i landskapet än för majoriteten av eleverna i riket, då de svenska läroböckerna utges i mindre upplagor och därmed blir dyrare om det överhuvudtaget finns lämpliga läromedel i Finland.

Utskottet vill särskilt framhålla vikten av att landskapsstyrelsen redan i detta skede gör upp noggranna planer och vidtar de förberedande åtgärder som är påkallade av de skyldigheter som uppstår vid lagens ikraftträdande. Som tidigare nämnts måste inkvarteringsfrågan lösas och särskild uppmärksamhet bör fästas vid hur de fria resorna skall ordnas, om det är motiverat med en utbyggd kollektivtrafik eller om det finns andra mer ändamålsenliga alternativ.

Kulturutskottet anser det vara rimligt att kommunerna skulle vara representerade i lycéets direktion och föreslår därför i likhet med motionärerna att landskapsstyrelsen ser över reglerna beträffande förvaltningen av Ålands lyceum.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget hemställer hos landskapsstyrelsen om att åtgärder vidtas i syfte att förbättra villkoren för eleverna vid Ålands lyceum så att bosättningsorten inte utgör något ekonomiskt hinder för bedrivande av studier vid skolan.

Mariehamn den 19 januari 1984.

På kulturutskottets vägnar:

Bjarne Björklund
ordförande

Elisabeth Nauclér
sekreterare.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling i utskottet: ordf. Björklund, ledamöterna Fagerholm, Lindholm och Lund samt ersättaren Gustafsson.